

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

	Onderwerp	Advies / conclusie
		Aanwezig: de heer R.D. Woittiez (VVD, voorzitter) mevrouw H.A. van Dam (WN) de heer G.J.P. Jansen (WN) de heer H.A. Rutjes (WN) de heer K.A.M. Duijvelaar (VVD) de heer S. Groenendijk (VVD) mevrouw K. Varenhorst (VVD) de heer J.A.G.W. Droogers (CDA) de heer F.J. van Bork (PvdA) de heer J.G.M. Reerink (PvdA) de heer R. van der Kruk (PvdD) de heer A. Travaille (PvdD) de heer E. Verkaik (W@I) de heer J.P. Verweij (ChristenUnie) de heer C. Dieperink (AWP) de heer F. van Os (SGP) de heer Bruggink (LNE) de heer J.F.C. Kupers (LNE) de heer W.J. Kooy (LNE) de heer P.J.M. Poelmann (dijkgraaf) mevrouw J.A. Otterman en de heren C.G. Jansen op de Haar (PvdA), B. de Jong (CDA) en L. de Groot (LNE) (hoogheemraden) de heer C.J. Vos (secretaris) de heer W. Nijenhuis (notulist) Afwezig: De heer A.J.H. de Beaufort, de heer J. van der Heijden (WN), de heer A.E. Jansen (AWP), de heer E.C. Merkens (LNE) en de heer D.T. van der Molen (WN), De heer Th. De Roos (CDA), mevrouw T. van Soest (LNE), de heer W. van der Steeg (PVDD)
1. Opening en vaststelling agenda		
		Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Er zijn afmeldingen van de heer De Beaufort (LNE), de heer Van der Heijden (WN), de heer Merkens (LNE) en de heer Van der Molen (WN). Agenda De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2. Stukken ter advisering		
2.1	3e begrotingswijziging 2018	Eerste termijn Mevrouw <u>Van Dam</u> (WN) geeft aan dat de WN-fractie zich kan vinden in het bestuursvoorstel. Er staan geen verrassingen in, wel is het jammer dat het investeringsniveau niet is gehaald. Externe factoren zijn daar debet aan, de WN-fractie is benieuwd hoe het bestuur omgaat met de uitdaging om beter in te spelen op dergelijke externe factoren. Ten aanzien van het ICT-project merkt ze op dat het niet logisch is om de kosten voor vervanging van langdurig zieken te boeken op de post ICT. Die kosten zouden ten laste moeten komen van de post Personeel en Organisatie, ze vraagt het bestuur dit aan te passen. De aannemer die de uitbreiding van de rwzi Leidsche Rijn zou realiseren, is failliet gegaan. De WN-fractie neemt aan dat dit niet ten koste gaat van de duurzaamheidsambities. Ze wijst op het terrein van de rwzi Utrecht. Voor de herinrichting zou in september een bestuurlijk besluit worden genomen. Wanneer kan men dit voorstel verwachten?

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

De heer Verweij (CU) merkt op dat dit de derde begrotingswijziging is van dit jaar. In het verleden is er herhaaldelijk discussie geweest over nut en noodzaak van begrotingswijzigingen. Daar moet kritisch naar worden gekeken, het is niet de bedoeling dat er iedere vergadering van het algemeen bestuur een begrotingswijziging aan de orde komt. Ten aanzien van de bijstelling van het investeringsniveau en het exploitatieniveau stelt hij vast dat de omvang van bijstellingen toeneemt. Hoe kan het waterschap bijstellingen in het vervolg beperken? Ten aanzien van de extra belastinginkomsten stelt hij vast dat die voornamelijk van één categorie afkomstig zijn. Komt het college dit jaar nog met een voorstel om die extra inkomsten ten gunste te laten komen van die categorie?

De heer Droogers (CDA) stelt dat de wijziging inzichtelijk is. Het gaat voor een belangrijk deel om administratieve verschuivingen waarbij de bedragen ook al bekend waren uit de bestuursrapportage. Het is heel belangrijk dat het waterschap de ICT op orde heeft, als belangrijke pijler voor het functioneren. Daarbij moet goed worden opgelet welke ICT-investeringen op projecten kunnen worden geboekt. Hij wijst op de 80.000 euro POP-subsidie die het waterschap nu moet terugbetalen als gevolg van een procedurele fout in de aanvraag. Dat is jammer en hij benadrukt dat men scherp moet zijn bij komende aanvragen voor POP-subsidies

De heer Reerink (PvdA) is blij met de stukken, die zien er perfect uit en het is goed dat de commissie het proces zo kan volgen. Hij wijst op pagina 55 van de bestuursrapportage waar staat dat nader onderzoek zal worden gedaan of de Beermuur binnen de scope van het project valt. Maar in het laatste rapport MER Sterke Lekdijk staat al dat de Beermuur een zwak punt is. Waarom zou de Beermuur geen onderdeel zijn van het project?

De heer Kupers (LNE) dankt het college voor de beantwoording van de vragen tijdens de technische bijeenkomst en voor het snelle verslag daarvan. Hij vraagt in hoeverre de extra kosten voor ICT structureel zijn. Een tweede vraag betreft de kosten voor de doorvoer KWA, nemen die nog toe? Hij wijst op het watergebiedsplan Kromme Rijn en Amsterdam. Uit het overzicht (tabel pagina 12) blijkt dat meer is besteed dan begroot, maar dat men aan het eind van het project toch weer uitkomt op het begrote bedrag. Hij vraagt een toelichting.

De heer Van der Kruk (PvdD) complimenteert het college met de presentatie van de gegevens, die is een stuk duidelijker dan voorheen.

De heer Groenendijk (VVD) merkt op dat de burap een volledig resultaat raamt. De kosten voor de droogtebestrijding zijn hierin nog niet verwerkt, maar het valt op dat de belastingopbrengsten 2,4 miljoen euro hoger uitvallen. Dat is niet voor het eerst en de VVD-fractie stelt vast dat de inkomsten structureel te laag worden geraamd. De VVD-fractie roept het college op de belastinginkomsten 2019 scherper te ramen zodat achteraf niet opnieuw moet worden vastgesteld dat de opbrengsten hoger uitvallen. Aan de uitgavenkant zijn er zowel mee- als tegenvallers. De post ICT laat een opvallende tegenvaller zien. De VVD-fractie beseft dat er een inhaalslag plaatsvindt, maar heeft steeds meer moeite met de vanzelfsprekendheid waarmee de kosten voor ICT steeds weer worden verhoogd. Ook in het investeringspatroon ziet de VVD grote verschuivingen, enkele miljoenen volgens de burap. De VVD-fractie begrijpt dat het moeilijk is de investeringsbehoefte scherp te plannen, maar de belastingen zijn wel al opgehaald voor dit tijdvak. Daarmee wordt er onnodig een beslag gelegd op publieke middelen. De VVD-fractie ziet dit patroon ook in de conceptbegroting en stelt de vraag wat de uitvoering van het investeringsprogramma zegt over het realisme van de planning.

De heer Van Os (SGP) heeft er geen moeite mee wanneer er drie keer per jaar een begrotingswijziging aan de orde komt. Op die manier worden afwijkingen geadresseerd. Hij heeft wel moeite met de stijgende kosten voor ICT. Dat onderwerp keert herhaaldelijk terug. Hij vermoedt dat men daar aan zal moeten wennen, ook andere organisaties hebben ermee van doen. Mogelijk kan men kosten wel wat beter in de hand houden.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

De heer Verkaik (W@I) dankt het college voor dit duidelijke stuk. Begrotingswijzigingen zijn wel wenselijk: wanneer zaken anders lopen dan begroot, dan moet dat worden verwerkt, anders ziet men ze pas terug bij de jaarrekening. Hij vraagt of het terugbetalen van de POP-subsidie ook een boete behelst. Hij merkt op dat het werk aan de Hollandsche IJssel momenteel stil ligt. Is het team dat hieraan heeft gewerkt nu elders ingezet? Hij wijst ten slotte op het voorstel van het waterschap dat tijdens een commissievergadering van Montfoort aan de orde kwam. Het ging over het ruimen van munitie in de Hollandsche IJssel. Het baggeren is al voor een deel uitgevoerd, waarom is die aanvraag pas zo laat gedaan?

Beantwoording eerste termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) dankt de commissieleden voor de complimenten voor dit stuk. Er is gekozen voor een nieuwe manier van presenteren, met per project een toelichting op de relevante onderdelen en dat is inderdaad toegankelijker dan voorheen. Er is gewezen op de investeringsraming en de prognoses, waarbij de vraag is gesteld of het waterschap niet beter kan ramen. Veel afwijkingen zijn het gevolg van externe omstandigheden. Kijkend naar de omvang van de bedragen kan niet worden gesteld dat het waterschap niet goed raamt. Er zijn goede verklaringen voor de afwijkingen en die staan ook in het stuk. Richting de heer Verweij licht hij toe dat de burap nu als bijlage bij de begrotingswijziging zit. Er zijn afspraken gemaakt over wanneer er een begrotingswijziging wordt voorgelegd. Daarbij gelden drie criteria: wanneer de rechtmatigheid in het geding is, wanneer het expliciete besluiten van het bestuur zijn en als de transparantie van de financiën aanpassing noodzakelijk maken. De eerste begrotingswijziging is voorgelegd nadat in december 2017 de tarieven waren vastgesteld. De werkwijze kan natuurlijk worden aangepast. Een eventuele heroverweging zou in de nieuwe bestuursperiode plaats moeten vinden.

De heer Verweij (CU) vat dit laatste op als een toezegging namens het college.

De heer De Jong (hoogheemraad) onderschrijft dit. Ten aanzien van de extra belastinginkomsten licht hij toe dat deze meeropbrengsten in de egalisatiereserve komen voor de categorie die het geld heeft opgebracht. Overwogen kan worden om met die middelen de tariefsontwikkeling te dempen. Bij de POP-subsidie gaat het niet om een boete. Het college had gerekend op de subsidie van 80.000 euro maar omdat het waterschap de subsidievoorwaarden niet helemaal goed heeft gehanteerd, heeft de verstrekker de aanvraag afgewezen. De reden voor het afwijzen van de aanvraag had van doen met het tussentijds wijzigen van met de provincie afgesproken percentages. Het is vervelend, maar het college zal er zeker lering uit trekken. Ten aanzien van de kosten voor de waterdoorvoer licht hij toe dat alle kosten in kaart worden gebracht, de uitkomsten ziet de commissie straks terug in de jaarrekening. Bij het watergebiedsplan speelt dat er ook cofinanciers zijn. Dat maakt dat men uitkomt boven het begrote bedrag. Richting de heer Groenendijk geeft hij aan dat na de motie van de AWP bij de voorjaarsnota het college samen met de BghU zeer goed beoordeelt hoe de maatstaven eruit moeten zien. Die worden zo goed mogelijk bepaald. In december zal men op grond van die maatstaven nieuwe tarieven afspreken. De forse fluctuaties in de ozb maken scherp ramen soms lastig. Of men nu in het vervolg op nul uitkomt, durft hij niet te zeggen.

De heer Jansen op de Haar (hoogheemraad) bevestigt dat er nog geen voorstel is voor de herinrichting van het rwzi-terrein in Utrecht. Op het moment dat de burap werd opgesteld, lag er een kansrijke variant voor, maar na de zomer bleek die variant niet haalbaar. De besluitvorming is daarop uitgesteld, zoals ook is aangegeven tijdens de informatieavond op 10 oktober. Bij die bijeenkomst is veel opgehaald. Op 16 oktober is er gesproken met het college van Utrecht. Afgesproken is dat men gezamenlijk naar de mogelijkheden voor het nieuwe terrein zoekt. Hopelijk is er binnen nu en een jaar uitsluitsel.

Mevrouw Otterman (hoogheemraad) stelt ten aanzien van de Beermuur bij Wijk bij

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

Duurstede dat vermoedelijk de Beermuur eerst leek te voldoen, maar dat dit nu toch nader wordt onderzocht. Ze zegt toe na te gaan of die uitleg klopt. Is dat niet het geval, dan zal ze dat melden.

De heer De Groot (hoogheemraad) licht toe dat men enkele maanden vertraging heeft opgelopen door het faillissement van de aannemer die het werk gegund had gekregen. Het werk gaat nu naar de tweede inschrijver. In principe zijn er geen wijzigingen ten aanzien van de duurzaamheid, maar hij zegt toe na te gaan of deze aannemer andere voorstellen heeft gedaan ten aanzien van duurzaamheid. Mochten er verschillen zijn, dan zal hij dat melden. Ten aanzien van de gekanaliseerde Hollandsche IJssel licht hij toe dat het totaalbudget beschikbaar blijft voor de uit te voeren werken. In 2017 is de hele gekanaliseerde Hollandsche IJssel onderzocht op de aanwezigheid van bommen. Landelijk kunnen er middelen voor worden aangevraagd, maar die aanvraag moet een gemeente doen. Het waterschap heeft in 2017 al afspraken gemaakt met gemeenten om die subsidie binnen te halen.

De heer Poelmann (dijkgraaf) wijst op het bedrag van 750.000 euro aan extra kosten voor onvoorziene inhuur ICT, zoals tijdens de technische bijeenkomst al aangekondigd. Daar zijn verschillende redenen voor. Er moet nog altijd een achterstand worden ingelopen en in april heeft hij ook extra kosten aangekondigd. De kosten voor vervanging zijn een personeelslast. Vervanging was noodzakelijk en dat is dan niet goedkoop. Hij zegt toe nog eens na te gaan welke kosten nu onder ICT vallen en welke thuishoren bij Personeel en Organisatie. Daarnaast heeft men extra licenties moeten aanschaffen voor extra personeel: men heeft inmiddels 500 medewerkers in dienst, 40 meer dan in 2017. De bijbehorende kosten zijn niet allemaal begroot. Ze worden geboekt als 'overschrijding ICT'. Dat is niet helemaal correct, maar zo is het nu wel geregeld. Hij begrijpt de zorg over stijgende ICT-kosten, maar het zijn onvermijdbare kosten en in de notitie in april heeft hij helder aangegeven dat ook in de toekomst de kosten zullen stijgen, er blijven investeringen nodig. Het onderwerp heeft alle aandacht van het college en het algemeen bestuur wordt op de hoogte gehouden.

Tweede termijn

De heer Verweij (CU) wijst op het pleidooi van de VVD-fractie om belastinginkomsten scherper te ramen. Voor de zomer is ook een motie van de AWP-fractie aangenomen over de belastinginkomsten voor de categorie bebouwd. Daar is de afgelopen elf jaar jaarlijks gemiddeld 1 miljoen euro meer opgehaald dan begroot, 5% per jaar. Daar komt nu het twaalfde jaar bij. Hij vraagt het college om op basis van die statistiek rekening te houden met 5% hogere inkomsten, dan hoeft men deze discussie in 2019 niet opnieuw te voeren.

De heer Groenendijk (VVD) toont zich kritisch over het pleidooi van de dijkgraaf. Het feit dat de organisatie groeit met veertig medewerkers kan met de huidige projecten niet als een verrassing komen. Hij bespeurt een tendens waarbij ontwikkelingen die men had kunnen voorzien worden gepresenteerd als plotseling. De kosten voor ICT nemen nu met 750.000 euro toe, dat is 16% van het totale budget. Gezien het feit dat ICT-projecten bij het Rijk zes tot zeven keer meer kosten dan aanvankelijk begroot, vreest hij dat deze stijging van 16% het begin is van nog veel meer kosten. Hij pleit voor een start met een geheel nieuw systeem, dan zijn kosten veel beter dan nu te ramen.

Beantwoording tweede termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) wijst op het pleidooi van de heer Verweij om de maatstaven van de BghU bij te stellen, zodat de opbrengsten wat lager uit vallen. Hij voelt daar niet voor: de BghU gaat zeer professioneel te werk en maakt op grond van trends en analyses een zo goed mogelijke aanbeveling voor de maatstaven. Hij zegt toe om in december een onderbouwd voorstel over de tarieven voor te leggen. Als het gaat om het vaststellen van de tarieven, is het algemeen bestuur zelf aan zet.

De heer Poelmann (dijkgraaf) licht toe dat bij het begroten van ICT-kosten men sommige ontwikkelingen niet heeft zien aankomen. Er wordt gewerkt aan een scherpere raming en

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

		gelukkig zijn er geen projecten die zes keer zoveel kosten dan begroot. Ten aanzien van de suggestie voor een nieuw systeem merkt hij op dat het waterschap recent nieuwe hardware heeft aangeschaft, die staat in Apeldoorn. Er is lange tijd gewerkt met Zarafa, maar dat werkte niet goed. Nu werkt men met Outlook. Hij deelt de zorg van de heer Groenendijk. Hij komt dit najaar met een nieuwe investeringsagenda voor ICT, dus het onderwerp komt terug. Hij beseft ook dat iedere keer dat er dekking wordt gevraagd voor nieuwe ontwikkelingen het gesprek hierover lastiger wordt. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het stuk met enkele toezeggingen ter bespreking kan worden doorgeleid naar het algemeen bestuur.
2.2	Begroting 2019	<i>Eerste termijn</i> De heer <u>Dieperink</u> (AWP) wijst op de passage over de kostentoedeling op pagina 53. Deze passage is buitengewoon abstract en er wordt verwezen naar onderliggende stukken. Hij pleit ervoor de tekst te verduidelijken, ook buitenstaanders moeten dit kunnen begrijpen. De heer <u>Bruggink</u> (LNE) dankt het college voor dit prettig leesbare stuk. LNE heeft wel moeite met het feit dat het waterschap jaar op jaar geld overhoudt. Hij adviseert om een lagere raming aan te houden en niet bang te zijn voor een tekort. Mocht het tegenzitten dan kan het college een verzoek om extra middelen voorleggen aan het algemeen bestuur. Hij vraagt de portefeuillehouder of er principiële of praktische bezwaren zijn tegen dit voorstel. Een tweede constatering is dat medewerkers momenteel zwaar worden belast. Dat is op zich niet problematisch, maar hij adviseert het college om af en toe ook 'nee' te verkopen. De heer <u>Travaille</u> (PvdD) vraagt waartegen het waterschap 'nee' zou moeten zeggen. De heer <u>Bruggink</u> (LNE) stelt dat er talloze voorstellen zijn en dat het waterschap beter zou moeten prioriteren. De kosten stijgen en dat is ook begrijpelijk, maar soms is enige bescheidenheid op zijn plaats als het gaat om het eigen takenpakket. De heer <u>Kupers</u> (LNE) bekruipt het gevoel dat er kosten in het verschiep liggen die nu niet zijn meegenomen. Een voorbeeld is de sloop van de rwzi in het vierde kwartaal van 2019. Daarnaast groeit de organisatie en moet er mogelijk structureel geld worden toegevoegd voor ICT. Het roept de vraag op of het college zichzelf niet voor de gek houdt. Kan het college komende ontwikkelingen niet beter in kaart brengen? Want aanzienlijke bedragen, zoals enkele tientallen miljoen euro's voor de sloop van de rwzi, wil LNE tijdig in beeld hebben. Tegelijk moeten de tarieven niet onnodig snel stijgen en dat pleit ervoor om waar mogelijk doelmatiger en efficiënter te werken. Hij stelt de vraag of voor de categorie ongebouwd wordt vastgehouden aan de verhoging met maximaal 9,5%, zoals bij amendement is afgesproken. De heer <u>Reerink</u> (PvdA) stelt vast dat er een goed leesbaar stuk ligt. Hij wijst op de punten in het hoofdstuk Toekomstbestendigheid. Er zijn belangrijke ontwikkelingen die men ook in de begroting een plek moet geven. De heer Bruggink pleit ervoor om af en toe 'nee' te verkopen, maar de PvdA-fractie vindt wel dat de sloop van de rwzi Utrecht door moet gaan, dat de vierde trap er moet komen, dat de ambtelijke organisatie goed moet zijn toegerust op haar taken, dat de ICT op orde moet zijn en dat het waterschap iets moet doen met nieuwe stoffen. Het college onderkent dat die zaken vragen om aandacht en geld, maar de huidige tekst in de begroting is vrijblijvend. Het college zegt toe te komen met een plan van aanpak. Daarnaast zijn er nog andere ontwikkelingen zoals voor de ruimtelijke adaptatie en de aanpak van de droogte. Andere waterschappen zijn inmiddels al plannen aan het maken waarin de ervaringen van de afgelopen zomer zijn verwerkt. Gaat het college aan de slag met een plan van aanpak voor droogtemaatregelen op de langere termijn? Het algemeen bestuur heeft verder gepleit voor extra inspanningen voor de Kaderrichtlijn Water. De PvdA-fractie is benieuwd naar de plannen van het college, inclusief bijbehorende planning.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

De heer Droogers (CDA) constateert een nette, prudente begroting en is benieuwd of de belastingstijgingen binnen de afgesproken kaders zullen blijven. Uitgangspunt is de geïndexeerde nullijn, met mogelijk extra middelen voor nieuw beleid. Heeft men die nullijn kunnen vasthouden en kan de portefeuillehouder een toelichting geven op het nieuwe beleid? In het voorwoord geeft het college een winstwaarschuwing: met het oog op de lange termijn moeten er extra kosten worden gemaakt. Wat gaat er veranderen en hoe? Hij wijst op de opslag van 1,5% die het college ook in 2019 wil hanteren. Tegelijk worden er aanzienlijke bedragen in de egalisatiereserve gestort. De heer Jansen op de Haar gaf aan dat er over de herinrichting op dit moment nog niet veel valt te zeggen. De CDA-fractie vraagt de toezegging dat wanneer sloop en herinrichting goedkoop kunnen worden gerealiseerd, het overschietende budget terug naar de burger gaat. Hij wijst op het weerstandsvermogen. Dat wordt verlaagd naar 2%, dat is goed genoeg. Het betekent het storten van 1,7 miljoen euro in de egalisatiereserves. Wat is daarvan het effect op de waterschapslasten? De CDA-fractie is blij met de aparte paragraaf over genieten van water. Die paragraaf gaat nu enkel over scheepvaart en daarmee doet het waterschap zichzelf te kort. Het waterschap kijkt bij al zijn projecten naar kansen voor natuur en recreatie, bijvoorbeeld in het project Sterke Lekdijk, en daar mag men trots op zijn.

De heer Verkaik (W@I) constateert dat er een duidelijke en uitgebreide begroting ligt. Hij wijst op de KWA en heeft vernomen dat de opbrengst van de doorvoer veel hoger was dan geraamd. Klopt dat en komt er nog een evaluatie van de werkzaamheden van afgelopen zomer naar het algemeen bestuur? Heeft het Westland nu nog meer behoefte gehad aan water of is voldaan aan de behoefte? Laatste vraag betreft de overlast in Polsbroek: wat was daarvan de reden en welke maatregelen zijn er genomen?

De voorzitter stelt voor dat het college bij de mededelingen nog ingaat op de droogteaanpak en de evaluatie hiervan.

De heer Verweij (CU) heeft bij de voorjaarsnota zijn zorgen geuit over het feit dat nieuwe wateropgaven nog niet waren meegenomen. Ook in deze begroting zijn de nieuwe wateropgaven nog niet meegenomen. Het is een behoudende begroting van een college dat het nieuwe college niet voor de voeten wil lopen. Dat betekent ook dat een nieuw college weinig armslag heeft om nieuw beleid te maken. Hij wijst op de door de heer Droogers aangehaalde 'winstwaarschuwing'. Het maakt dat hij zich afvraagt hoe goed het waterschap ervoor staat als opgaven nog niet zijn verwerkt in de begroting. Hij vraagt een toelichting van het college. Het tweede punt betreft het feit dat de bedragen voor onttrekkingen en voorzieningen nog niet zijn opgenomen. Het college wil dit doen na het vaststellen van de tarieven in december. Waarom is de vermindering in op te leggen belastingen ter grootte van 1,7 miljoen euro niet toch al opgenomen? Want nu zal er na de besluitvorming in december een begrotingswijziging nodig zijn. Hij wijst op beslispunt 2, dat zou moeten worden aangepast. Hij wijst op de paragraaf over de digitale overheid (pagina 41). Daar worden enkele technisch aanpassingen vermeld, maar het is niet duidelijk wat deze de burger opleveren. Het waterschap heeft een programmabegroting met daarin afspraken over de resultaten en hij zou graag hier lezen dat in 2019 de ICT-dienstverlening wordt versterkt, bijvoorbeeld door informatie uit meetnetten beschikbaar te maken voor burgers en bedrijven. Op pagina 46 en 47 wordt de status vermeld van alle kredieten. Met het vaststellen van de begroting gaat het algemeen bestuur akkoord met het verstrekken van kredieten tot een bedrag van 1 miljoen euro. Voor grotere bedragen is een apart besluit van het algemeen bestuur nodig, hij vraagt het college om dat hier te vermelden. Op pagina 49 staat een toelichting op de totstandkoming van de cijfers voor de kosten en inkomsten. Het riep bij hem de vraag op wat nu als uitgangspunt is genomen: de voorjaarsnota uit de commissiebehandeling of de door het algemeen bestuur vastgestelde voorjaarsnota? In de versie die door de commissie is behandeld staat op pagina 23 een helder uitgangspunt: de zuiveringsheffing gaat met 2,1% omhoog vanwege inflatie. Daar komt de toeslag van 1,5% voor de rwzi Utrecht bovenop. Dat maakt in totaal 3,6%. In de uiteindelijke voorjaarsnota staat dat ongebouwd met 9,5% omhoog gaat tot een kostendekkend niveau is bereikt. Voor de overige categorieën geldt het streven van kostendekkendheid in 2020, wat een stijging van ongeveer 5% betekent.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

Waarom wordt in deze begroting dan uitgegaan van 3,6% als bij de voorjaarsnota een ander besluit is genomen? De laatste opmerking betreft de reservering voor de Woerdersluis (pagina 56). Wanneer komt het college met een voorstel voor de renovatie en de overdracht, want daarover is nog geen besluit genomen.

De heer Van Os (SGP) complimenteert het college met deze goed leesbare begroting. Hij maakt zich zorgen over de kosten die op de wat langere termijn op het waterschap afkomen. Hij onderschrijft het pleidooi van de heer Reerink om een plan van aanpak te maken voor de toekomstige ontwikkelingen en de bijbehorende kosten. Het is misschien lastig om dat in deze bestuursperiode nog te leveren, maar het is wel gewenst. Hij betreurt dat de toeslag van 1,5% op de zuiveringsheffing toch gehandhaafd blijft. Het college geeft aan dat dit vanwege de kosten voor de sloop noodzakelijk is, maar luisterend naar de heer Bruggink stelt hij vast dat die toeslag niet nodig is: wanneer er geld nodig is voor de sloop, komt het college naar het algemeen bestuur met een voorstel.

De heer Groenendijk (VVD) dankt het college voor de heldere stukken. De begroting is beleidsarm, conform het kader van de voorjaarsnota. De uitgaven zijn voorzichtig geraamd op 119 miljoen euro, maar de belastinginkomsten bedragen 123 miljoen euro, 4 miljoen meer dan nodig. De VVD-fractie begrijpt dit verschil niet: waarom kunnen inflatie en de stijging van exploitatie niet worden opgevangen binnen de begroting. Waarom is ook de opslag op de zuiveringsheffing van 1,5% nodig? En hoe kan het dat kosten voor sloop en herbestemming van het terrein van de rwzi Utrecht niet waren voorzien? Hier wordt een zorgwekkend patroon zichtbaar van ten onrechte niet voorziene kosten. Hij wijst op de financiële positie van verbonden partijen. Die is nog onvoldoende transparant, ondanks verscherpt toezicht. De VVD-fractie maakt zich vooral zorgen over de financiële positie van Aquon. Aan verbonden partijen moet de eis worden gesteld dat ze langjarig beter presteren dan marktpartijen of het waterschap. Voldoet Aquon wel aan deze eis, zo nee, wil het college deelname aan Aquon dan heroverwegen? De VVD-fractie ziet dat het college worstelt met een dilemma: enerzijds geeft een risicoanalyse aan dat risico's lager kunnen worden ingeschat, met een hogere risicodekkingsgraad tot gevolg, anderzijds confronteert klimaatverandering het waterschap met nieuwe, onbekende risico's. De algemene reserve en de bestemmings- en egaliseringsreserves zullen ook zonder extra inkomsten goed op peil gehouden kunnen worden, ook om nog onbekende risico's te kunnen dekken. De aanvankelijke factor voor het weerstandvermogen van 2,2% was riant. Die factor wordt nu op 2,0% gesteld, aan de bovenkant van de afgesproken bandbreedte. De VVD-fractie stelt dat nu de kerntaken onder moeilijke omstandigheden naar behoren zijn uitgevoerd - waarvoor het college een groot compliment verdient - en de risico's goed zijn ingeschat en de reserves goed op peil zijn, het mogelijk moet zijn om kostenstijgingen voor de huidige kerntaken binnen de begroting op te vangen. De VVD-fractie pleit ervoor die nullijn te hanteren, zoals ze al herhaaldelijk heeft gedaan. De VVD-fractie wil niet de ogen sluiten voor klimaatverandering, de energietransitie of de ruimtelijke adaptatie, maar ze wil tegelijk ook niet dat er voorbarig een groot beslag wordt gelegd op publieke middelen. Deze overwegingen leiden tot een aantal vragen. Wat rechtvaardigt een lastenverhoging van 1,5% plus 2,1% nu steeds blijkt dat het waterschap te veel belasting ophaalt? Klopt dat nu ook uitgegaan wordt van 1,5% extra voor de watersysteemheffing? Werkt het waterschap met andere organisaties om de gevolgen van klimaatverandering, energietransitie en ruimtelijke adaptatie inzichtelijk te maken zodat een plan van aanpak ook concreet kan worden?

De heer Rutjes (WN) stelt vast dat er een prima begroting voorligt waarmee zijn fractie kan instemmen. Hij complimenteert de opstellers voor dit goed geschreven stuk. Bij de voorjaarsnota is de motie Gebouwd aangenomen, de WN-fractie is benieuwd hoe deze in de komende vergaderingen zal worden ingevuld. In de begroting wordt melding gemaakt van de Wateragenda 2030. Wanneer hoort de commissie meer over deze agenda? In de begroting staat verder dat met een onttrekking van 470.000 euro de implementatie van de Omgevingswet kan worden afgerond. Maar in de technische bijeenkomst werd ook aangegeven dat er in komende jaren nog meer geld nodig is voor de Omgevingswet. Hij vraagt een toelichting van het college: klopt dit en zo ja, wanneer hoort de commissie hier

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

meer over? De aanpak van de droogte staat nu niet in de begroting. Droogte is een calamiteit die men lastig kan begroten, maar het is duidelijk dat er behoorlijke kosten zijn gemaakt voor de KWA, gedurende een lange periode. Hoe wil het college de organisatie hier in de toekomst op voorbereiden? Spreker concludeert tot slot dat er veel ontwikkelingen zijn die in de komende tijd gevolgen zullen hebben voor het waterschap, zoals de rwzi Utrecht, de nutriëntendiscussie, medicijnresten, digitalisering, veiligheid, klimaatverandering. Hoe gaat het waterschap maatregelen bekostigen en wat zijn de gevolgen voor het kostenniveau op de langere termijn?

De heer Van der Kruk (PvdD) wijst op de winstwaarschuwing in deze begroting: er zijn ontwikkelingen die om maatregelen vragen, maar deze zijn in deze begroting nog niet meegenomen. Hij vraagt het college om een overzicht te maken van onderwerpen die tot hogere kosten zullen leiden, met daarbij een bandbreedte voor de kosten. Het gaat bijvoorbeeld om waterbeheer, IBP-opgave, energietransitie, ICT, personeel, sloop rwzi, Omgevingswet en de aanpak van droogte. Hij merkt op dat men nu al een voorschot kan nemen op die kosten en ze verwerken in de tarieven. Maar men kan het ook zo laten en keuzes overlaten aan het volgende college. Ten aanzien van droogte en calamiteiten vraagt hij in hoeverre deze zijn meegenomen in de risicoanalyse en de bepaling van de weerstandratio. De tekst van de begroting is hierover niet duidelijk en identificeert enkel onzekerheden over kosteninschatting en aansprakelijkheid. Moet er geen voorziening worden ingesteld? De weerstandratio wordt nu op 2,0% gezet, maar was bij de behandeling van de jaarrekening 1,9%. Wat zijn de overwegingen geweest om de ratio te verhogen? Een laatste vraag betreft de meeropbrengsten uit belastingen. De motie hierover gaat over de opbrengsten uit 2017, maar in de begroting lijkt het ook te gaan om opbrengsten van het jaar 2018. Hoe zit dat?

De heer Travaille (PvdD) wijst op de beschouwing op de organisatie op pagina 40. Daar staat dat het waterschap een netwerkorganisatie is. Maar de kracht van het waterschap is nu juist dat er zeer goede experts en professionals met veel kennis werken. Dat zou ook in de tekst benadrukt moeten worden. Ten aanzien van de nieuwe ontwikkelingen stelt hij voor om die anders te verwoorden: 'het waterschap gaat nieuwe ontwikkelingen tegemoet en zal deze een goed vervolg geven.' Hij wijst op het muskusrattenbeleid (pagina 21). Het college geeft aan dat er 'onverminderd wordt ingezet op een verdere daling van de populatie' en dat 'verkleining van de populatie het meest effectief is'. Maar zoals de PvdD-fractie eerder al aangaf - en wat ook werd bekrachtigd door het algemeen bestuur: het algemeen bestuur heeft een besluit genomen dat niet is overgenomen door de gemene regeling en het beleid kan dan ook niet zijn dat er onverminderd wordt ingezet op het verkleinen van de populatie'. Hij pleit ervoor de resultaten van de veldproef te bespreken in het algemeen bestuur en op basis daarvan nieuw beleid vorm te geven. Hij wijst op de impulsregeling voor stedelijk water, waarvoor het algemeen bestuur een motie heeft aangenomen. Strekking is dat er vanaf 1 januari 2019 200.000 euro extra wordt besteed aan de impulsregeling. Natuurlijk is het lastig die extra middelen in te passen als de projecten al zijn geselecteerd, zoals het college nu aangeeft. Maar een poging om recht te doen aan de motie is op zijn plaats: laat zien hoe het mogelijk wel kan. Een laatste punt betreft biodiversiteit. Hij complimenteert het college met het feit dat voor het onderwerp een aparte paragraaf is opgenomen, maar pleit ervoor een integraal plan voor biodiversiteit te maken, zodat kan worden afgewogen wat men wel en wat men niet gaat doen.

Beantwoording eerste termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) dankt de fracties voor de complimenten voor de begroting, hij zal deze doorgeven aan de medewerkers die eraan hebben gewerkt. Deze begroting is het resultaat van de beleidsrijke discussie bij de voorjaarsnota en is sluitend binnen de kaders van die voorjaarsnota: een geïndexeerde nullijn plus extra ruimte die het algemeen bestuur heeft toegevoegd. In die voorstellen zat voor 1 miljoen euro oud voor nieuw en impliciet ook 300.000 euro voor cao-effecten. 'Winstwaarschuwing' is een juiste aanduiding. Het college ziet ontwikkelingen die vragen om een aanpak richting toekomst. Dit college wil dat signaal in ieder geval afgeven. De heer Van der Kruk vroeg of de ontwikkelingen ook direct noopten tot een tariefsverhoging van bijvoorbeeld 5%. Die

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

lijn wil dit college niet volgen. Wel wil het college het nieuwe algemeen bestuur een boodschap meegeven. Het college wil komen tot een toekomstbestendige begroting. Belangrijk is dat duidelijk is hoe de begroting is opgebouwd. Voor een belangrijk deel bestaat de begroting uit vaste componenten die niet zijn te beïnvloeden, maar onder een deel van de uitgaven liggen keuzes van het algemeen bestuur en daar heeft een nieuw bestuur de mogelijkheid om andere afwegingen te maken. Het college wil aan het eind van de bestuursperiode een document opleveren dat gaat over de toekomstbestendigheid van de begroting. Het zal aan het nieuwe bestuur worden meegegeven, maar hij hoopt dat ook het huidige algemeen bestuur er nog kennis van kan nemen. Hij durft niet toe te zeggen dat voor alle toekomstige ontwikkelingen ook een financiële onderbouwing wordt gegeven: daar waar kosten nog niet inzichtelijk zijn, is het ook niet zinvol om ze op te nemen of er middelen voor te reserveren. Wel kan het college inventariseren om welke ontwikkelingen het gaat, veel ervan staan ook al in de begroting genoemd, zoals de effecten van maatregelen voor het watersysteem. Van de IBP-opgave is nog niet duidelijk wat die inhoudt, maar het is wel duidelijk dat deze gevolgen gaat hebben.

Meerdere fracties hebben daarnaast vraagtekens geplaatst bij de toeslag op de zuiveringsheffing van 1,5%. Het college benadrukt nogmaals dat ook in 2019 die toeslag nodig is. Destijds was de vraag hoe men de investering van 145 miljoen euro voor de nieuwe rwzi zou moeten bekostigen. Door rentevoordelen kon men volstaan met een beperkte maatregel, een jaar meer sparen en dat heeft men nu ook echt nodig. Bij de discussie over de voorjaarsnota kwam het gesprek ook op de egalisereserve Zuivering die stevig opliep. Financieel doet Zuivering het goed en men is in staat om de kostprijs te verlagen en verwachte kosten voor maatregelen tijdens de overstap zijn beperkt gebleven. Maar dat is nog geen reden om de toeslag te laten vervallen. Het college wijst op de aanstaande ontwikkelingen, zoals de sloop van de rwzi, maar ook de maatregelen voor nieuwe stoffen zoals hormonen en medicijnresten die kosten met zich meebrengen. Het college houdt vast aan gelijkmatige ontwikkeling van stijgingen. Wanneer blijkt dat ondanks die nieuwe ontwikkelingen de reserve op een hoog peil blijft, kan men besluiten om de tarieven te verlagen.

Bij de jaarrekening was de ratio voor het weerstandsvermogen 1,9%. Het college heeft het algemeen bestuur voorgesteld om 2,0% te hanteren als ratio en daar is geen bezwaar tegen gemaakt. Men zou ook een ratio van 1,5% kunnen hanteren, maar dat is niet wat is besloten. Bij een ratio van 2,0% valt er 1,7 miljoen euro vrij. Deze komt ten goede aan de egalisereserves, waarmee tariefsstijgingen kunnen worden gedempt. Op dit moment is alleen de zuivering kostendekkend, de andere tarieven zijn dat nog niet. Richting de heer Dieperink merkt hij op dat er voor diens tijd een uitgebreide discussie is geweest over de kostentoedelingsverordening. Die nota heeft hij hier nu niet willen opnemen. Richting de heer Bruggink merkt hij op dat wanneer investeringen niet doorgaan in het ene jaar, ze doorschuiven naar het jaar erna. Waar het gaat om nieuwe ontwikkelingen is het inderdaad aan het algemeen bestuur om daar keuzes in te maken, al zijn er ook ontwikkelingen die het waterschap vanzelfsprekend voor zijn rekening moet nemen.

De heer Bruggink merkt op dat wanneer er jaar op jaar geld overschiet, men ook kan besluiten om belastingtarieven iets lager vast te stellen omdat het uiteindelijk toch wel weer klopt. Hij vraagt de portefeuillehouder om een reactie.

De heer De Jong (hoogheemraad) licht toe dat het college het liefst werkt met GOP's, grootonderhoudsprogramma's. Voor die programma's wordt realistisch geraamd. Hij is er niet voor om lager te gaan ramen dan vooraf wordt gedacht dat men kan uitvoeren. Hij merkt op dat wanneer men meer uitgeeft dan geraamd, er ook een discussie volgt die hij liever niet wil. Uitgangspunt is realistisch ramen. De heer Kupers en de heer Reerink wezen allebei op ontwikkelingen die nog niet zijn vertaald in beleid en kosten, zoals de sloop van de rwzi. De heer De Groot zal een toelichting geven op de stand van zaken rond de sloop van de rwzi. Ten aanzien van de tarieven voor ongebouwd licht hij toe dat het percentage van 9,5% voor hem het vertrekpunt is, maar uiteindelijk besluit het algemeen bestuur hierover in december. Richting de heer Reerink wijst hij op zijn toezegging voor een notitie over toekomstige ontwikkelingen. Hij verwacht niet dat het college nu ook al met een plan van aanpak komt. Voorstelbaar is dat een nieuw college in

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

het collegeakkoord thema's benoemt die het wil aanpakken.

De heer Reerink (PvdA) kan zich voorstellen dat de notitie een dynamisch stuk wordt waar voortdurende nieuwe inzichten aan worden toegevoegd. Het college moet er niet mee wachten tot er een compleet beeld bestaat.

De heer De Jong (hoogheemraad) stelt dat dit ook kan ook via de planning&control-cyclus, maar herhaalt zijn toezegging dat hij komt met een overzicht van relevante ontwikkelingen. Ten aanzien van de geïndexeerde nullijn licht hij toe dat bij de voorjaarsnota is besloten om de organisatie en de ICT te versterken. Er wordt komend jaar fors geïnvesteerd in ICT en de organisatie en daarnaast een beperkt aantal inhoudelijke ambities. Genieten van water is op verzoek nu opgenomen, mogelijk kan het college er in het jaarverslag wat meer woorden aan besteden. De heer Verweij sprak zijn zorgen uit over de nieuwe wateropgaven. Deze begroting voldoet aan de kaders die bij de voorjaarsnota zijn afgesproken. Het college heeft de overtuiging dat met deze begroting de basis van de organisatie wordt versterkt, maar men is er nog niet. Ten aanzien van besispunt 2 merkt hij op dat het percentage van 3,6% (2,1 plus 1,5 toeslag) de opbrengstenkant vertegenwoordigt. Bij een vertaling naar de tarieven kunnen er verschillen ontstaan en kan het algemeen bestuur ook besluiten om een tarief iets lager vast te stellen, bijvoorbeeld vanwege de hoogte van een egalisatiereserve. De discussie daarover vindt in december plaats en dan is er een begrotingswijziging nodig om te zorgen dat het weer klopt. Ten aanzien van de Woerdersluis merkt hij op dat dit een uitwerking is van het waterakkoord Bodegraven. Daarin is de wens van een overdracht van de sluis naar Rijnland opgenomen. Voorwaarde is dat de sluis wordt gerestaureerd. Daarvoor zijn de voorbereidingen gestart, in bestuursinformatiebrief 5 staat beschreven hoe het college dit wil doen. Het college is in overleg met Rijnland. Men wil de restauratie nu oppakken omdat de sluis ook onderdeel is van de kering in Spaardam en Rijnland ook aan de slag gaat met de kering in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Daarmee zijn de financiële lasten voor De Stichtse Rijnlanden ook beperkter.

De heer Verweij (CU) merkt bij interruptie op dat de Woerdersluis bij het waterakkoord Bodegraven nadrukkelijk buiten beschouwing is gelaten en dat het algemeen bestuur er ook nog geen besluit over heeft genomen. Dat moet nog wel en hij vraagt de portefeuillehouder wanneer de commissie een voorstel kan verwachten.

De heer De Jong (hoogheemraad) stelt dat met deze begroting het voorstel op tafel ligt om te gaan sparen voor dit project. Zodra het voorstel voor een kredietaanvraag gereed is, komt het hier op tafel. Hij bevestigt dat in het waterakkoord niet is afgesproken de Woerdersluis over te dragen, maar in de context van het waterakkoord is die wens wel aangegeven: de Aanvoerder naar de Stichtse Rijnlanden, de Woerdersluis naar Rijnland.

De heer Verweij (CU) benadrukt dat de besluitvorming hierover wel aan het algemeen bestuur is.

De heer De Jong (hoogheemraad) zegt toe dit mee te nemen. Richting de heer Groenendijk wijst hij op het spaarmodel dat naast andere aspecten zorgt voor een verschil tussen kosten en opbrengsten. De VVD-fractie stelt daarnaast voor om de absolute nullijn te hanteren, anders dan is afgesproken bij de voorjaarsnota. Hij ontraadt dit. Ten aanzien van de Omgevingswet wijst hij op de bewuste keuze die is gemaakt voor een bestemmingsreserve. Reden hiervoor is dat de wet nog in ontwikkeling is en nog niet helemaal duidelijk is hoe het (landelijk) verder gaat. De invoering is weer uitgesteld. Zodra de financiële gevolgen helder in beeld zijn, heft men de bestemmingsreserve op en wordt het een reguliere begrotingspost.

De heer Rutjes (WN) vraagt of er een voorstel komt voor extra kosten.

De heer De Jong (hoogheemraad) geeft aan dat er nu al een structurele post in de begroting zit. Voor de invoer van de nieuwe Omgevingswet is een bestemmingsreserve gemaakt. Zodra duidelijk is dat de reguliere kosten hoger uitvallen, komt het college met

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

een voorstel. Richting de heer Van der Kruk merkt hij op dat over allerlei ontwikkelingen nog bestuurlijke besluitvorming moet komen, die zijn nog niet aangemerkt als risico met een financiële vertaling. Risico's probeer je ondervangen, bijvoorbeeld via projecten. Risico's die door externe omstandigheden realiteit worden, komen via het weerstandsvermogen in de administratie terecht.

De heer Van der Kruk (PvdD) vraagt of de droogterisico's worden meegenomen bij de bepaling van de hoogte van het weerstandsvermogen. En zijn ze ook de reden dat de ratio op 2,0% is gezet, en niet op 1,9%?

De heer De Jong (hoogheemraad) bevestigt dit. Zodra de bijbehorende kosten in beeld zijn, zijn ze geen risico meer, maar doet het waterschap er iets mee. Ten aanzien van de motie en de meeropbrengsten licht hij toe dat de meeropbrengsten 2018 net zo meetellen als de meeropbrengsten 2018 bij de bepaling van de tarieven in december.

Mevrouw Otterman (hoogheemraad) geeft aan dat het laten dalen van de muskusrattenpopulatie ook in het huidige beleid wel een doel is. De komende tijd worden de resultaten van de veldproef uitgewerkt.

De heer Travaille (PvdD) vraagt wanneer de resultaten van de veldproef worden opgeleverd.

Mevrouw Otterman (hoogheemraad) licht toe dat de resultaten bekend zijn, daarover zijn informatieavonden geweest. In de komende maanden wordt erover gesproken in de commissie van de Unie en in 2019 moet het nieuwe beleid zijn beslag krijgen bij de muskusrattenorganisatie West en Midden Nederland. Ten aanzien van de vraag over de impulsregeling merkt ze op dat het eenvoudigste antwoord zou zijn dat de al bestaande projecten er 200.000 euro bij krijgen in 2019. Maar dat is waarschijnlijk niet het antwoord dat de heer Travaille wenst en het lijkt haar ook geen zinvolle handeling. Veel samenwerkingsovereenkomsten met gemeenten zijn al getekend en het college vindt het lastig om voor het komend jaar nog 200.000 euro extra te reserveren zonder een specifieke bestemming. Dit is een praktische oplossing met als voordeel dat de deelnemende gemeenten nu al weten dat er vanaf 2020 extra geld is en ze geeft aan dat het college hieraan wil vasthouden. Ten aanzien van de biodiversiteit stelt ze dat wat er nu ligt al kan worden beschouwd als een plan van aanpak. Waar het om gaat is dat de biodiversiteit wordt bevorderd. Daar lopen pilots voor en bij de voorjaarsnota zal men spreken over een vervolg voor geslaagde pilots.

De heer Jansen op de Haar (hoogheemraad) licht toe dat Aquon in een transitie zat, de heer Beugelink heeft hierover het algemeen bestuur geïnformeerd. Het college heeft het volste vertrouwen in die transitie en is ervan overtuigd dat Aquon concurreert met de markt of daar naartoe op weg is. Bovendien levert Aquon een beter product dan de markt dat ook beter past bij wat het waterschap levert. In het eerste kwartaal van 2019 volgt een evaluatie en zal blijken of de transitie geslaagd is. Hij heeft toegezegd dat waar nodig het college komt met scenario's voor alternatieven.

De heer Groenendijk (VVD) vraagt waar een en ander is vastgelegd, want dan wil hij die afspraken graag zien. Het algemeen bestuur spreekt nu al een jaar of drie over Aquon en telkens wordt het vervolg op de lange baan geschoven. Welke toezegging kan de portefeuillehouder doen als het gaat om verbetering bij Aquon?

De voorzitter wijst op punt 28 van de actielijst: de evaluatie komt in het eerste kwartaal van 2019 op de agenda.

De heer Jansen op de Haar (hoogheemraad) memoreert dat het destijds ook zo is toegezegd door de heer Beugelink. Ten aanzien van de samenwerking op het gebied van klimaatverandering merkt hij op dat juist op dit thema het waterschap zich toont als netwerkorganisatie. Op 28 november organiseert De Stichtse Rijnlanden bij het KNMI een klimaatop samen met de partners in de regio. Daar wordt een klimaatmagazine

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

gepresenteerd dat samen met het KNMI is gemaakt over het klimaat in deze regio en de maatregelen die worden genomen. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan klimaatstresstesten in het gebied. Alle WINNET-gemeenten zijn aangesloten. Op de klimaatop wordt ook een regionale investeringsagenda gepresenteerd. Op het gebied van governance is er nog werk aan de winkel. Inzet is om de samenwerking tussen WINNET en de coalitie Ruimtelijke Adaptatie te intensiveren.

De heer De Groot (hoogheemraad) geeft aan dat uiteraard vooraf bekend was dat de rwzi zou moeten worden gesloopt. De kosten voor die sloop waren echter nog niet bekend. Er is inmiddels verkennend onderzoek gedaan. Dat maakt duidelijk dat er verschillende mogelijkheden zijn, waarbij er een grote samenhang is met de herbestemming van het terrein. Afhankelijk van de keuze voor de herbestemming levert dit verschillen in kosten die oplopen tot enkele miljoenen. Daarnaast is nog niet helemaal in kaart gebracht wat er precies in de ondergrond zit. De kosten worden geschat op 11 tot 30 miljoen euro, maar men denkt te kunnen uitkomen op een bedrag van 15 tot 20 miljoen euro. Het gaat om veel geld en daarom wordt er veel aandacht besteed aan het uiteindelijke voorstel.

De heer Poelmann (dijkgraaf) wijst op de Wateragenda 2030. Via gesprekken met gemeenten en andere partners ontstaat gaandeweg een beter beeld van de gevolgen van klimaatverandering voor het waterbeheerprogramma. De bijbehorende maatregelen zullen worden opgenomen in de Wateragenda 2030. Ten aanzien van de kosten voor ICT verwijst hij naar de notitie van april waarin precies staat bespreken wat ICT het waterschap brengt, wat het kost en welke investeringen noodzakelijk zijn. De samenleving verandert en stelt andere eisen aan het waterschap. Ook de Omgevingswet brengt nieuwe eisen met zich mee. Uiteindelijk leidt dat tot een betere, maar niet goedkopere dienstverlening.

De heer Verweij (CU) pleit ervoor dan op te nemen dat de dienstverlening verbetert.

De heer Poelmann (dijkgraaf) zegt dit toe.

Tweede termijn

De heer Rutjes (WN) vraagt wanneer de Wateragenda 2030 aan de orde komt.

De heer Groenendijk (VVD) wijst op het voorstel van de heer Bruggink om te werken met een lagere tariefstelling om zo overschotten te vermijden. Hij concludeert dat het antwoord van de heer De Jong goed is te begrijpen als wordt uitgegaan van een verdere uitbreiding van taken. De VVD-fractie pleit ervoor om de begroting leidend te laten zijn voor de taken, in plaats van andersom. Wanneer de taken leidend zijn, zullen de tarieven alleen maar stijgen. Hij pleit voor een fundamentele discussie in het algemeen bestuur over de wijze waarop met de begroting wordt omgegaan.

De heer Kupers (LNE) wijst op de stijgende WOZ-waarden en pleit ervoor die mee te nemen bij het bepalen van de tarieven want anders is er in 2019 opnieuw een overschot. Hij wijst op het amendement dat eind 2017 is aangenomen voor de maximale tariefstijging en neemt aan dat een stijging van maximaal 9,5% een harde grens is. Kan de portefeuillehouder dit bevestigen?

De heer Travaille (PvdD) merkt op dat het algemeen bestuur met het aannemen van de motie over de impulsregeling heeft besloten om vanaf 1 januari 2019 200.000 euro te besteden aan de impulsregeling, met als dictum dat de regeling hierop zal worden aangepast. Hij beseft dat dit praktisch even lastig is om door te voeren, maar het is op zich geen vreemd besluit en hij vraagt het college om te komen met een voorstel dat invulling geeft aan deze motie.

De heer Verweij (CU) wijst op het besluit bij de voorjaarsnota om te streven naar kostendekkende tarieven bij de watersysteemheffing, met voor ongebouwd een stijging van 9,5% tot dit doel is bereikt. Voor de overige categorieën is besloten dat zij in 2020 kostendekkende tarieven hebben. Beide uitgangspunten keren niet terug in deze

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

begroting: voor alle categorieën wordt 3,6% gehanteerd. Met dit als uitgangspunt vreest hij dat het algemeen bestuur in december de discussie helemaal opnieuw gaat voeren. De uitgangspunten van de voorjaarsnota horen in deze begroting verwerkt te zijn. Hij had graag ook al de maatwerkoplossing voor gebouwd gezien zoals de portefeuillehouder eerder heeft aangekondigd. Een tweede punt betreft het verlagen van de algemene reserve op basis van de risicoanalyse. Is die risicoanalyse wel compleet geweest? Hij merkt verder op dat de verschuiving van geld van de algemene reserve naar de egaliseringsreserve alleen bij de jaarrekening plaatsvindt. Waarom wordt die verschuiving nu in deze begroting opgenomen als mogelijk straks bij de jaarrekening er weer geld naar de algemene reserve moet? Hij merkt daarbij op dat het geld volgens een bepaalde verdeelsleutel in de reserve is gestort, maar er volgens een andere verdeelsleutel weer wordt uitgehaald. Dat is niet uit te leggen. Ten slotte vraagt hij om de toevoeging van de afspraak dat kredieten van meer dan 1 miljoen euro ter besluitvorming worden voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Beantwoording tweede termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) concludeert dat de heer Groenendijk feitelijk geen vraag stelde. De VVD-fractie kent het coalitieakkoord met als uitgangspunt een geïndexeerde nullijn met extra's voor nieuw beleid. Een absolute nullijn vindt het college niet verstandig. Richting de heer Kupers merkt hij op dat het belastingdraagvlak voortdurend wordt gemeten en daarin wordt de beschikbare kennis meegenomen. De resultaten zullen in december worden gepresenteerd. Het percentage van 9,5% is de insteek, maar het is uiteindelijk aan het algemeen bestuur om een percentage vast te stellen. Richting de heer Verweij geeft hij aan dat in deze begroting de opbrengst is geraamd. Dat verandert niet. Vervolgens worden in december de tarieven bepaald. De verdeling tussen de verschillende tarieven verandert dan en daar heeft de begrotingswijziging begin 2019 betrekking op, maar die wijziging is niet van invloed op de omvang van middelen die via belastingen worden opgehaald. De maatwerkoplossing voor gebouwd volgt in november. De afspraak over kredieten boven 1 miljoen zal worden toegevoegd aan de tekst. Ten aanzien de werkwijze voor de algemene reserve en de risicoanalyse merkt hij op dat bekend is hoe het waterschap te werk gaat: iedere twee jaar worden alle risico's zeer grondig geanalyseerd en elk half jaar komt er een nieuw cijfer. De werkwijze is transparant.

Mevrouw Otterman (hoogheemraad) stelt dat de voorgestelde aanpak de geest van de motie volgt, maar ze zegt toe in het college te spreken over de mogelijkheden om meer te doen dan wat nu voorligt.

De heer Groenendijk (VVD) stelt voor dat de VVD-fractie en de PvdD-fractie haar helpen om ruimte te vinden in de begroting.

Mevrouw Otterman (hoogheemraad) maakt graag gebruik van dit mooie aanbod.

De heer De Jong (hoogheemraad) zegt desgevraagd toe om al in het bestuursvoorstel te komen met een voorzet voor de toekomstige ontwikkelingen die het waterschap moet adresseren.

De heer Poelmann (dijkgraaf) meldt dat de Wateragenda 2030 in de loop van 2019 zal worden opgeleverd.

De voorzitter concludeert dat de begroting ter bespreking wordt doorgeleid naar het algemeen bestuur.

Coll

3. Stukken ter consultering

Er zijn voor deze vergadering geen stukken ter consultering.

4. Informerend deel

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

4.1		<i>Concept notulen BMZ d.d. 4 september 2018</i> Pagina 5, bijdrage de heer Reerink, voorlaatste bullet: De heer <u>Reerink</u> (PvdA) benadrukt dat hij principieel tegenstander is van het systeem met geborgden. Hij heeft daarnaast ook aangegeven dat in de aanloop naar een systeem zonder geborgden men zou moeten teruggrijpen op het advies van de Adviescommissie Water (2.2.2). Hij heeft een tekstvoorstel bij het secretariaat aangeleverd dat in de plaats van de tekst bij deze bullet kan worden opgenomen. De adviezen en conclusies worden vastgesteld met inachtneming van de bovenstaande wijziging.
4.2		<i>Concept notulen SKK d.d. 6 september 2018</i> Pagina 1, aanwezigen: De heer <u>Bruggink</u> (LNE) merkt op dat hij gemeld afwezig was. Pagina 4, de heer <u>Droogers</u> (CDA) merkt op dat hij ten onrechte staat vermeld als lid van de AWP in plaats van het CDA. De adviezen en conclusies worden met inachtneming van het bovenstaande vastgesteld.
4.3		<i>Actiepuntenlijst met leeswijzer</i> Mevrouw <u>Van Dam</u> (WN) merkt op dat actiepunt 70 is geschrapt. Het ging over de mogelijkheden om ingelanden te betrekken bij het monitoren van de waterkwaliteit. Dat aspect zou toch nog op de actiepunt moeten blijven. Besloten wordt dat dit expliciet zal worden vermeld bij actiepunt 71. Mevrouw <u>Van Dam</u> (WN) wijst op actiepunt 84: de impulsregeling is nu wel aan de orde gesteld bij de begroting, maar de inhoudelijke evaluatie heeft nog niet plaatsgevonden. Mogelijk kan dit als apart actiepunt worden opgenomen om te voorkomen dat het actiepunt als (deels) afgehandeld wordt beschouwd. Mevrouw <u>Otterman</u> (hoogheemraad) memoreert de aanleiding: de motie is aangenomen en dat was de reden om het onderwerp terug te laten keren bij de begrotingsbehandeling. Het college is niet van plan om de impulsregeling nu alweer te evalueren. Dat is in 2017 nog gedaan en toen is afgesproken om wanneer er enige ervaring is met de klimaatstresstesten deze te evalueren, samen met de impulsregeling. Besloten wordt om in overleg een nieuw actiepunt te bepalen.
4.4	Mededelingen	De heer <u>Poelmann</u> (dijkgraaf) licht de stand van zaken rond de aanpak droogte toe. De wateraanvoer bij Lobith daalt nog steeds, het is ongekend droog. In het gebied van de KWA heeft het inmiddels wel wat geregend en de KWA is momenteel uitgezet, maar niet afgeschaald vanwege het verband met de waterstand bij Lobith. Mogelijk moet de KWA weer aan om het oprukken van zout water te voorkomen. De normen voor de KWA+ heeft men afgelopen maanden gehaald. Er is tot 17m³ per seconde geleverd aan Rijnland, maar daar waren noodmaatregelen voor nodig, het is nog geen werkwijze die men van het ene op het andere moment kan toepassen. Er wordt nu gewerkt aan de KWA+ en er wordt al nagedacht over een KWA++ waarover rond 2021 een besluit zal worden genomen. Rijnland heeft eigenlijk behoefte aan 23m³. De afspraken voor de huidige KWA gaan tot een hoeveelheid tot 7m³, voor de hoeveelheden daarboven is extra werk geleverd en daarvoor zal ook apart worden afgerekend, inclusief personeelskosten. Gebleken is dat ook De Stichtse Rijnlanden schade heeft geleden, er moet op korte termijn voor ongeveer 450.000 euro worden gerepareerd aan regionale keringen. De werking van de KWA afgelopen zomer wordt op verschillende niveaus geëvalueerd. Het waterschap maakt zelf een evaluatie, maar er is ook een landelijke evaluatie in het kader van het Deltaprogramma, met daarnaast een evaluatie van het departement. De week erop is de eerste bijeenkomst van de beleidstafel Droogte onder leiding van DG Heij. Hij is daar zelf aanwezig als vertegenwoordiger van het bestuurlijk platform zoetwater van het Deltaprogramma. De minister heeft de Kamer een substantiële evaluatie toegezegd. Hij houdt de commissie op de hoogte van het vervolg.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 16 oktober 2018

4.5	Ingekomen stukken	Er liggen geen ingekomen stukken voor.
6. Rondvraag		
		De heer <u>Reerink</u> (PvdA) was blij met de brief van De Stichtse Rijnlanden aan de ledenvergadering van de Unie in het kader van de CAP-discussie. Hoe is de discussie verlopen? Zijn de punten ten aanzien van de kwijschelding en de positie van de geborgden nog naar voren gebracht? De heer <u>Poelmann</u> (dijkgraaf) licht toe dat het een bijzondere vergadering was. Anders dan Binnenlands Bestuur meldt wordt er in december geen besluit genomen. Feitelijk is de besluitvorming verdaagd naar december 2019. Het bestuur wil wel een poging doen om uitgangspunten te formuleren waarover deze december een besluit kan worden genomen. Deze worden de week erop verwacht. Het aspect van de geborgden is niet aan de orde geweest. Hij had niet de indruk dat daarvoor binnen het algemeen bestuur een meerderheid voor was en het onderwerp speelde ook geen rol in de discussie in de ledenvergadering van de Unie. Ook het wettelijk vastleggen van de kwijschelding kwam niet aan de orde. De brieven van de andere waterschappen zijn ook verspreid onder de leden van het algemeen bestuur. De heer Bruggink (LNE) is blij met deze toelichting, hij begrijpt nu beter hoe de vergadering is verlopen, anders dan na wat hij erover las. De heer <u>Travaille</u> (PvdD) wijst op het Deltacongres van 1 november. Hij zal daar uitleggen waarom menselijke hersenen zoveel moeite hebben met het oplossen van het klimaatprobleem. Mevrouw <u>Van Dam</u> (WN) wijst op de thema-avond van het algemeen bestuur op 31 oktober over de kansrijke oplossingen voor recreatiegebied "Salmsteke". Dat thema is gewijzigd, maar wanneer komt Salmsteke aan de orde? De heer <u>Poelmann</u> geeft aan dat daar een ander moment voor wordt gepland.
7. Sluiting		
		De <u>voorzitter</u> sluit de vergadering om 22.30 uur.

Voor akkoord,
Vergadering Algemeen Bestuur 14 november 2018

De secretaris,

C.J. Vos

